

lende i Sagkjøbing nu andraget paa, at de nævnte Bestemmelser i D. L. 5—14—51 og 52 maa blive ophævede. Andragerne have i saa Henseende anført, at det nutildags vil være uoverkommeligt for en Kjøbmand at holde Kontrabog med alle de Bønder, som handle med ham, idet Kunderne nu i Almindelighed ikke holde sig til en enkelt Kjøbmand, men staae i Forbindelse med flere saadanne, hvoraf Følgen atter bliver, at en stor Deel af en Kjøbmands Omsætning ikke finder Sted med faste Kunder, men med Folk, som den ene Dag handle hos ham, men den næste Dag søge til en anden Handlende. Kunderne ere derhos ofte uvillige til, selv om Kjøbmanden ønsker det, at inklade sig paa at have Kontrabog med ham. Med Hensyn til den i D. L. 5—14—51 Kjøbmanden paalagte Forpligtelse til at søge Afregning med Bonden inden Juul bemærkes det, at det navnlig under den nuværende store Konkurrence kan medføre Tab for en Kjøbmand at søge udestaaende Fordringer, der kun ere 1 Aar gamle og muligens endnu yngre, inddrevne ad Rettens Bei eller endog blot paa en beviislig Maade at kræve sine Debitorer af Bondestanden for Betaling af deslige Fordringer, idet en saadan Fremgangsmaade af de allerfleste vilde blive opfattet som en Tilfændigvise af Mistillid og let vilde kunne medføre, at de unddrog Bedkommende deres Sogning. Vel tilstilles der hvert Aar ved Nytaarstid Debitorerne Regning, men dette skeer ikke paa en saadan Maade, at det er Kjøbmanden muligt at føre Beviis derfor. Endelig anføres det, at efter det Trin, hvorpaa Bondestanden nu staaer i Henseende til Oplysning, og efterat denne Stand i længere Tid har været i Besiddelse af de samme borgerlige og politiske Rettigheder, som de øvrige Samfundsklasser, synes der ikke at være Anledning til at bibeholde Lovbestemmelser, som formeentlig nærmest ere foranledigede ved, at Bondestanden tidligere befandt sig under mindre gunstige Forhold i foranførte Henseender.

Grosserer=Societetets Komitee har ved at indsende det nævnte Andragende til Indenrigs-

ministeriet yttret, at der formeentlig ikke er nogensofthelt Grund til at beholde de nævnte Lovbestemmelser. Selv om der nemlig tidligere kunde være særlig Grund til at værne om Bondestandens Sikkerhed ligeoverfor Kjøbmandene, synes der dog under de nuværende Forhold ikke at være nogen Grund til, at Bønderne i den omhandlede Henseende skulde være stillede forskjelligt fra andre. Komiteen har derfor anbefalet Andragendet paa det Bedste.

Ogsaa Justitsministeriet maa være af den Formening, at Man bør imødekomme det fra Handelsstanden saaledes fremkomne Ønske om de oftnævnte Lovbestemmelseres Ophævelse. Ministeriet maa være enigt med Andragerne i, at der efter Bondestandens nuværende Standpunkt ikke er nogen Anledning for Lovgivningen til ved Lovbestemmelser, som de omhandlede at værne om Bondens Løb ligeoverfor Kjøbmanden, ligesom Man ogsaa maa erkjende, at Jagttagelsen af Reglerne i D. L. 5—14—51 ofte vil være forbundet med stor Vanskelighed for Kjøbmanden. Det er derfor vistnok ogsaa meget almindeligt, at Kjøbmand sætte sig ud over disse Regler og hverken forsyne Bonden med Kontrabog eller gjøre Afregning med ham inden Juul, men i paakommende Tilfælde vilde Domstolene ikke kunne undlade at anvende de oftnævnte Lovbud, og deraf vilde da resultere et Tab for Kjøbmanden, hvilket maatte erkjendes i Regelen at ville være ubilligt. Der haves ogsaa enkelte Exempler paa, at D. L. 5—14—51 i den nyere Tid er blevet bragt til Anvendelse. Da derhos Indenrigsministeriet, med hvilket Justitsministeriet har brevvevlet over Andragendet, har udtalt, at Samme for sit Bedkommende ikke finder, at der er Anledning til at bibeholde de paagjældende Lovbestemmelser, er det ved nærværende Udkast foreslaaet dels at ophæve de omhandlede Bestemmelser i D. L. 5—14—51 og dels at gjøre de Regler om rette Kjøbmandsbøgers Beviisraft, som gjælde med Hensyn til Personer i Almindelighed anvendelige ogsaa i Forholdet mellem Kjøbmand og Bønder.